

သဂါဘဉ်တၢ်သံဒိဉ်

သုးဖီဉ်စုကဝဲတဖဉ် အတၢ်မၤသံလီၢ်ကဝီၤဖိ ဖဲကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီဉ်ကလံၤထံး
(လါအီးကထိဘဉ် ၂၀၂၂ နံဉ် တုၤ လါအုဖျဉ် ၂၀၂၃ နံဉ်)

လံာ်ဒုးသ့ဉ်ညါ
လါယုၤ ၈ သီ, ၂၀၂၃ နံဉ် / KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၢ်ဂံၢ် #23-2-BP1

KHRG ကညီဂ့ၢ်ဝိခွဲးယာ်ကရူၢ်
မၤနီဉ်မၤယါတၢ်မၤဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယာ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီဉ်ကလံၤထံးပုၤ

၁. တၢ်ကတိၤလၢညါ

"အဝဲသ့ၣ်မ့ၣ်ပုၤတၢ်လၢလၢဖဲအထံၣ်ဝဲဒ်အံၤဒု, သဝီဖိကလီၤမၤကွံာ်ခဲလၢလီၤ."

တၢ်အုၣ်သးလၢ စီပ--- လၢအသးအိၣ် ၅၁နံၣ် လၢအအိၣ်လၢ ဖ---သဝီ, ကိးနွံၤကရူၤ,ကိးတရံးကိးဆၣ်, ဒူပျၢ်ယာ်ကိးရဲၣ်^၁

စးထီၣ်လၢ ၂၀၂၁ နံၣ် တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံကိၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤအဆၢကတီၢ် ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ် ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ တၢ်အိၣ်သးလၢလီၢ်ကဝီၤကညီကိၢ်စဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဟဲးနးထီၣ်ဝဲ ဒီးတၢ်ဟံးဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိး တၢ်မၤအမၤသီသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ထံကိၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြးကိၢ်ကးကရၢ (SAC) မၤဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢအပာ်ဃုာ် ဒီးတၢ်ခးလီၤတၢ်လၢကတီၢ်ယူၤ, တၢ်ခးနီၤကိၢ်ဖိဒိၣ်တဖၣ်, တၢ်ဒွဲၣ်အူကမၤတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်, တၢ်ဖိၣ်န့ၣ်ဆူၣ်, တၢ်မၤဆါပယွဲ, ဒီးတၢ်ဟံးန့ၣ်ကွံာ် တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဟဲးအိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ လီၢ်ကဝီၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဟံးဖျါထီၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သး သ့ၣ်တဖၣ်အကျါ တၢ်မၤသံစ့ၢ်ကိး ဘၣ်တၢ်ဟံးဖျါထီၣ်အိၣ်ဆူ KHRG အအိၣ်ထီၣ်ဘိ ဒီးတၢ်ဟံးဖျါသ့ၣ်တဖၣ် ဟဲးလၢကိၢ် ရဲၣ် ၇ ဘၣ်လၢ KHRG ဟူးဂဲၤဟီၣ်ကဝီၤ ဒီးဖဲလၢယနူၤအါရံၤ ၂၀၂၂ နံၣ်ဒီး လၢအုၣ်ဖြ့ၣ် ၂၀၂၃ နံၣ်အဘၢၣ်စၢၤ တၢ်ဟံးဖျါထီၣ် တၢ်မၤသံတၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်ဝဲ (၄၅) ခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤသံတၢ်ဂ့ၢ်လၢအကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ် အံၤအကျါ တၢ်ဂ့ၢ် (၂၂) ခါအံၤကဲထီၣ် သးဖဲအပူၤကွံာ်စ့ၢ်လၢ ဖဲလၢအိးကထိဘၢၣ်၂၀၂၂ နံၣ် ဒီးလၢအုၣ်ဖြ့ၣ် ၂၀၂၃ နံၣ် အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်မၤသံအံၤ အနီၣ်ဂံၢ်ကအိၣ် အ

န့ၢ်တၢ်အဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

လံာ်ဒုးသ့ၣ်ညါတဘျီအံၤအတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဒ်သိး တၢ်ကပဲာ်ထံနီၤဖး တၢ်မၤသံကမၤတၢ်ဂ့ၢ် (၁၄) ခါလၢကညီကိၢ်စဲၣ်လၢဘၣ် တၢ်မၤအီၤလၢ သးဖိၣ်စုကဝဲကရူၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤကဲထီၣ်အသးဖဲ လၢအိးကထိဘၢၣ် ၂၀၂၂ နံၣ် ဒီးလၢအုၣ်ဖြ့ၣ် ၂၀၂၃ နံၣ်အဘၢၣ်စၢၤ ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢအမၤဘၣ်ဒိပုၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမုဒိး တၢ်ပူၤဖျဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢ တၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖးအီၤလၢ လံာ်ဒုးသ့ၣ်ညါအံၤအကျါ တၢ်ကဲထီၣ်သး ၁၁ ခါဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ SAC ဒီးအသးသိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂၤ ၃ ခါတခါဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ လီၢ်ကဝီၤသးခိၣ်ဆၢတၢ်ကရူၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်ဒုးသ့ၣ်ညါတဘျီအံၤ ကဟံးဖျါထီၣ် လီၢ်ကဝီၤတၢ်အိၣ်သး ဒီးတၢ်စံၣ်စိၤအဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိၢ် ဘၣ်ဃးတၢ် အိၣ်သးလၢအတအိၣ် ဒီးတၢ်ပူၤဖျဲး လၢကိၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးန့ၣ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခဲလံာ်အံၤကဟံးဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်အုၣ်သး ဒီးတၢ်မၤသံအ ကွံာ်အဂီၢ်လၢသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ကွံာ်ဆၢမဲာ်ဝဲ လီၤဆီဒၣ်တၢ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်သဂါဒီးသးဖဲသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲအဟးထီၣ် က့ၤလီၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဟံးဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိး တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃး တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢဒီးသဲးစး တၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖးတၢ်အိၣ် သးလၢလီၢ်ကဝီၤပူၤ ဒီးတၢ်ကမၤကတၢ်က့ၤလံာ်အံၤလၢ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး လၢပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါသ့ၣ် တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂. လီၢ်ကဝီၤတၢ်အိၣ်သးအဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိၢ်- တၢ်မၤဆါပယွဲလၢကဲထီၣ်တၢ်အနီၣ်အဆံတဖၣ် အဆံဒီးစးထီၣ်ကဲထီၣ်ဒီးအ သးဖဲ ၂၀၂၁ နံၣ်

ဖဲ၂၀၂၁ နံၣ် တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံကိၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢ ထံကိၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြးကိၢ်ကးကရၢ (SAC) အခါ ထံဖိကိၢ်ဖိလၢကိၢ် ပယီၤဒီဘၣ် ဟံးဖျါထီၣ်အတၢ်ဘၣ်သးဒ်ခိၣ်မိၣ်ခြံၣ်စံၣ်ကျဲးသနူ အတၢ်ဂဲၤလီၢ်အသိးဆူၣ်ဆူၣ်ကလံာ် မ့ၢ်ဒ်သိးတၢ်ကခိၣ်ဆၢက့ၤသးဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံကိၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤအဂီၢ်ဒီး တၢ်ဂဲၤလီၢ်အံၤ ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအီၤလၢအမ့ၢ် တၢ်ကိၢ်ထီၣ်သီတၢ်ပၤအါ (Spring Revolution) န့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ဃီ ထံလီၢ်ကိၢ်ပူၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၤ ဟဲးအါထီၣ်လၢ သးမိၤစိရဲၤ ဒီးလီၢ်ကဝီၤကလုာ်ဒူၣ်သးဖိၣ်စုကဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤလၢကိၢ်ပယီၤဒီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးသီဆၢကတီၢ် တၢ်ဟံးဖျါထီၣ်သး လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ဒ်ခိၣ်မိၣ်ခြံၣ်စံၣ်အသိးဒီး တၢ်တဒိကန့ၣ်ကမၤတၢ်ဂဲၤလီၢ် (CDM) စ့ၢ်ကိးစးထီၣ်ကဲထီၣ်ဝဲလၢဂ့ၢ်သ့ၣ် တဖၣ်လီၤဆီဒၣ်တၢ် ဝုၤတကူၣ်ဒီးတၢ်ဂဲၤလီၢ်အံၤ အတၢ်မ့ၢ်လၢကွံာ်စိ

မ့ၢ်ဒ်သိး ကမၤပဒိၣ်ဟံးန့ၣ်က့ၤအလီၢ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. လၢတၢ်ဟံးဖျါထီၣ်သးဒ်အံၤအဖိ ခိၣ်သးမိၤစိရဲၤသ့ၣ်တၢ် စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢ တၢ်ခိၣ်ဆၢထီၣ်ဒါပုၤလၢဟံးဖျါထီၣ်သး လၢ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်အပူၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးဒ်ကရၢမၤစၢၤထံဂ့ၢ်ကိၢ်သးပုၤဃီာ်ဖိ (AAPP)2 ဟံးဖျါထီၣ်ဝဲအသိးကမၤ အစ့ၤကတၢ် ၃,၅၂၀ ဂၤလၢအပာ်ဃုာ်လၢ ဒ်ခိၣ်မိၣ်ခြံၣ်စံၣ်တၢ်ဂဲၤလီၢ်အံၤ ဘၣ်တၢ်မၤသံအီၤလၢ သးမိၤစိရဲၤဒီးစးထီၣ်လၢ တၢ်ဟံးန့ၣ် ဆူၣ်ထံကိၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤန့ၣ် တၢ်မၤသံကမၤကအိၣ်အါန့ၢ်ဒီးအံၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤအါဂၤထံးဂံၢ်ထံးဘါဒီးဆီၣ်ထွဲ မၤစၢၤထီၣ်ဒါ တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံကိၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤ လၢကိၢ်ပယီၤ, လီၤဆီဒၣ်တၢ် CDM ဒီး NLD ကရၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဝဲသ့ၣ်ဃုာ်ထီၣ်ကွံာ် ဆူတၢ်လီၢ်လၢဘၣ်တၢ်ပၤအီၤလၢ ကလုာ်ဒူၣ်သးဖိၣ်စုကဝဲကရူၤဒ်အမ့ၢ် ကညီကိၢ်စဲၣ်အပူၤ ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဃုာ်ထီၣ်ဖဲ ကညီဒိကလုာ်စၢၤဖိၣ်

ကရၢ (KNU) ရၢလီၤအတၢ်အိဉ်ဆၢထၢၣ် လၢအတၢ်တတူၢ် လီၤ သးမိၤစီရိၤ ဒီးကဟ့ၣ်တၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤဒီး ဒီ သဒါကမုၢ် သ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢ် လၢအယုထံၣ်န့ၢ်တၢ်ပူၤဖျဲးလီၤ ဖဲတၢ်ဟံးန့ၢ် ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဝံၤအလီၢ်ခံစ့ၤသီန့ၣ်လီၤ.³

သန့က့ တၢ်မၤဘဉ်ဒိပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ် လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်က လံၤထံးအံၤ တစးထီၣ်ကဲထီၣ်ခီဖျိ ၂၀၂၁ တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံ ကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤအယိဘဉ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဘဉ်ဒိပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲး ယၢ်အံၤကဲထီၣ်သးခီဖျိလၢ သးတၢ်သိဉ်တၢ်သီသ့ၣ်တဖၣ် လၢ တၢ်တူၢ်လီၤဒုးအိဉ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၆၀ နံၣ်ဒီးမ့ၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီ တၢ်ဘျၢတဖၣ် လၢသးခိဉ်န့ၢ်တဖၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအပူၤဖျဲး ဒီး တၢ်စံၣ်ညီၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်မၤဘဉ်ဒိပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ် လၢအပူၤကွံၣ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်သိဉ်တၢ်သီတဖၣ်အကျိတၢ် လွံၢ် တံၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိဉ်သ့ၣ်လၢအိဉ်ဒီးတၢ်ပညိဉ်လၢ ကပ ညီၣ်ထီၣ်ဒါကမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးကသုဝဲလၢတၢ်ထီၣ်ဒါက လုၣ် ဒုဉ်သးဖီစုကဝဲကရၢ ဒီးလီၢ်ကဝီၤပုၤတဝၢသ့ၣ်တဖၣ်ခီဖျိတၢ် ဒိဉ်တံၣ်ကွံၣ်တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်အိဉ်တၢ်အီၤ, ကျိဉ်စ့တၢ်ဆိဉ်ထွဲ မၤ စၢၤ, ပုၤဆုၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခူသ့ၣ်, ဒီးတၢ်ထၢသးတဖၣ်အကျဲ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ခးသံအတၢ်သိဉ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢတဖၣ်စ့ၢ်ကိး တၢ် တူၢ်လီၤဒုးအိဉ်ထီၣ်အီၤဒီး တၢ်သူအီၤလၢသးလၢအအိဉ်ဆိလီၤ အသးလၢ ကလုၣ်ဒုဉ်ကီၢ်စဲၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ခီဖျိလၢ တၢ်သူ တၢ်သိဉ်တၢ်သီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအယိ ဒုးအိဉ်ထီၣ်တၢ်မၤဘဉ်ဒိ ပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ် လၢအကဲထီၣ်တၢ်အသးလၢအပူၤကွံၣ် အနံၣ် ၇၀ ဒီးတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးသ့ၣ်တဖၣ်အိဉ်ထီၣ်လၢထံဖိကီၢ်ဖိကမုၢ်

တဖၣ်အကျိန့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၁၉၉၄ နံၣ် နီၢ်ဘ---လၢအ သးနံၣ် အိဉ် ၂၇ နံၣ် လၢအအိဉ်လၢ ဖၣ်အနီၤကီၢ်ရဲၣ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဝံၤဘဉ် KHRG လၢ

“

ခဲအံၤယပျံၤတၢ်ဖုး. ယတအဲၣ်ဒီးထံၣ်ပယီၤ သးနီ တဘျီလၢဘဉ်. ယမ့ၢ်ဟူ အဝဲသ့ၣ်ဟဲထီၣ်န့ၣ် ယစံၣ်တဘျီဃီလီ. ပမ့ၢ်တစံၣ်ဒါး အဝဲသ့ၣ်ခးပုၤ, ပမ့ၢ်စံၣ်ဒီအခး ပုၤ. သးဖိတဖၣ်တဲပုၤလၢ “တ ဘဉ်စံၣ်တဂ့ၢ် ဘဉ်ဆဉ်အခးပုၤ, အယိပကဘဉ် စံၣ်ပူၤဖျဲးပသးလီ”

လၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုး ဒီးတၢ်ထီၣ်ဒုဉ်ထီၣ်ဒါလီၤသးအိဉ်ထီၣ်အဖီခိဉ် ဖဲတၢ်ဘဉ်သင်္ကာဒီးပယီၤသးတပူၤလၢလၢမ့ၢ်တၢ်လၢအဒုးအိဉ် ထီၣ်တၢ်သံတၢ်ပုၤသ့ၣ်အယိ ကမုၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အသးသမူ အိဉ်လၢတၢ်လီၤဘဉ်ယိဉ်အလီၢ်ထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. အနံၣ် ၃၀ ဝံၤ အလီၢ်ခံ လီၤဆီဒဉ် တၢ် ဖဲတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်က မိၤဝံၤအလီၢ်ခံ သးဖိသ့ၣ်တဖၣ် ခးသံဒီးသဝီဖိတဖၣ်ဒိအခးသံ ဝဲ အက့ၢ်အဂီၢ်လၢ အပူၤကွံၣ်အသးအယိ တၢ်မၤသံမၤဝီအက့ၢ် အဂီၢ်လၢအပူၤကွံၣ်ဒိအံၤတဖၣ် ဟဲအိဉ်ထီၣ်ကဒါက့ၢ်ဝဲဒဉ်န့ၣ် လီၤ.

၃. တၢ်ကဲထီၣ်သးနီၢ်ကီၢ်အဂ့ၢ်ဖုဉ်ကိး- တၢ်မၤသံကမုၢ်လၢအအိဉ်ဒီးတၢ်ပညိဉ်လီၤတၢ် လီၤဆဲး

လံာ်အဆၢဒိဉ်ဝဲအံၤ ပာ်ဖျါထီၣ် SAC အတၢ်မၤသံကမုၢ် လၢ အကဲထီၣ်သးစးထီၣ်လၢလၢအိးကထီဘဉ် ၂၀၂၂ နံၣ် တုၤ လၢလၢအုၤဖျိ ၂၀၂၃ နံၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်အသး လၢ KHRG ဟူးဂဲၤတၢ်လီၤအယိတၢ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ် ဘဉ်တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါအီၤလၢ KHRG န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သး အက့ၢ်အဂီၢ်အိဉ်ဝဲ ၃ ကလုာ် - တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ KHRG မၤ နီၣ်မၤဃါဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တ ဖၣ်မၤသံသဝီဖိအက့ၢ်အဂီၢ် (၁) တၢ်ခးသံ, (၂) လူၤဖိဉ်သဝီဖိ လၢအယုၤပူၤဖျဲးအသး ဖဲအဘဉ်သင်္ကာဒီးအဝဲသ့ၣ်ဝံၤအလီၢ် ဒီး မၤသံဝဲ, (၃) ကိးပတုာ်သဝီဖိလၢအထံၣ်ဝဲတဖၣ်ဒီးမၤသံဝဲ တဘျီဃီ တချးလၢဖိဉ်ဝဲဒီးမၤဆါပယုဝဲန့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤ သးခိဉ်ဆၢတၢ်ကရၢသ့ၣ်တဖၣ် မၤသံကမုၢ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ပာ် ဖျါထီၣ်အီၤအိဉ်ဝဲဒဉ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘဉ်အံၤဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ သဝီဖိ ၂၀၂၃ နံၣ် ဂီၤခီ ၁၁:၃၀ နံၣ်ရဲၣ်အဆၢကတီၢ် SAC ခိဉ်သးရဲၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၈) ခးသံအီၤဖဲမ---ကျဲ, မ---သဝီ, ဒီယုဉ်ကရၢ, သ ထုဉ်ကီၢ်ဆဉ်, ဒုသထုဉ်ကီၢ်ရဲၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ - KHRG)

က. “မ့ထိပ်နံ့ခးသံ” အတိတ်ဘျာ

စးထိပ်လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိန့ၣ် သဝီဖိလၢ အအိၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထိပ်ကလံၤထံးသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲ ဒၣ် လၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အပူၤ ဒီဖျါလၢ SAC သးတဖၣ် ပညိၣ် ထိပ်ဒါအိၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ် မၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တမံၤလၢအ ခါန့ၣ် လီၤ. တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါ တၢ်ကဲထိပ်သး (၁၄) ခါ ဒီးလၢအကျါ တၢ်ကဲထိပ်သး (၆) ခါအံၤ မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအဟဲကဲ ထိပ် အသးလၢ လၢအိၣ်ကထိဘၣ် ၂၀၂၂ နံၣ် ဒီးလၢအကျါ ၂၀၂၃ နံၣ် အဘၢၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထိပ်သး (၆) ခါအံၤဘၣ်ထွဲ ဒီး သဝီဖိပိၣ်ခွါတဖၣ် တၢ်ခးသံအိၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟးလၢကျဲ လၢ တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢ ဟံၣ်ဖိပိၣ်ဖိဂီၢ်အါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ခး သံ သဝီဖိ ကဲထိပ်အသးလၢ ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရ့ၣ် (၁) ခါ, တီအူကီၢ် ရ့ၣ် (၁) ခါ, ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရ့ၣ် (၁) ခါ, မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရ့ၣ် (၁) ခါ, ဒီးဒုပျံၣ်ယၢ်ကီၢ်ရ့ၣ် (၂) ခါန့ၣ်လီၤ.

ပဟ့ၣ်တၢ်အဒိ ဖဲလၢမးရှး ၂၄ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် SAC သးစကီၤ မိ စီၤ အပုၤသးဖိ ၁၀ ဂၤ လၢခိၣ်သးရ့ၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၈) လၢအအိၣ် ဆီလီၤသးဖဲ ဘံလုၢ်တဖၣ်ဟးဆုၣ်ကွၢ်တၢ်လၢကျဲကပၤ ဖဲမ---သဝီ, ဒီယၢ်ကရူၢ်, သထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရ့ၣ် လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလၢသးအဂၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. ဖဲဂီၤခိၣ် ၁၁:၃၀န့ၣ်ရံၣ် အဆၢကတီၢ်သဝီဖိလၢအသးအိၣ် ၁၈န့ၣ် ခံၣ် ဘၣ်သဂၢ်ဒီးပယီၤသးလၢအဟးဆုၣ်တၢ်တဖၣ် ဖဲအဟးလၢကျဲလၢကလဲၤတ့ၢ်သ့ၣ်ထိပ်လၢသဝီပူၤ အဆၢ ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. SAC သးလၢအအိၣ်လၢခိၣ်သးရ့ၣ်နီၣ်ဂံၢ် (ခလရ- ၈) တဖၣ်ထိပ်အိၣ်အခါ ခးသံကွံၣ် ဝဲအိၣ်တဘျီဃီဖဲ ကျဲ မ့ၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.⁵

ဖဲလၢဒိၣ်စဲဘၣ် ၃၁ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် ဂီၤခိၣ် ၇ န့ၣ်ရံၣ်အဆၢက တီၢ်ကလံၤစိးအ့ၣ်ယုၤသးကရူၢ် ထိပ်ဒုးဝဲ SAC ခိၣ်ချ့သးရ့ၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၄၁၃) ဖဲထီၤဘၢကံၤသးကလၢ လၢအအိၣ်ဆီလီၤအ သးဘူးဒီး က---သဝီ, ဘီစီလီၤဟီၣ်ကဝီၤ, ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီအူ ကီၢ်ရ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးကဲထိပ် ၁န့ၣ်ရံၣ်ဝဲအလီၢ်ခံ စီၤ အိၣ်သုၤယၢၤသါ လၢအမ့ၢ်သဝီဖိလၢလုၢ်သိၤတၢ်ဂၤ တသ့ၣ် ညါဝဲ လၢတၢ်ဒုးကဲထိပ်ဘၣ်အပိ ဖဲဂီၤခိၣ် ၈:၃၀န့ၣ်ရံၣ်အဆၢ ကတီၢ်န့ၣ် အဝဲဒီးထိပ်အသိလုၢ်ယီၤဒီးလဲၤဝဲဆူတီအူတၢ် ဒိသိး ကလဲၤပူၤအိၣ်တၢ်လၢအဟံၣ်ဖိပိၣ်ဖိအဂီၢ် လၢကမၤလၢကပီၤ ဝဲ နံၣ်ထိပ်သီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တချုးလၢအလဲၤခိၣ် SAC တၢ် သမံသမိးတြးဒီးဘၣ်အဆၢကတီၢ် SAC သးသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ် ခိးခူသ့ၣ်တၢ် ဖဲအဘူးဒီးတၢ်သမံသမိးတြးလီၤန့ၣ်လီၤ. ဒိ လီၢ် ကဝီၤ သဝီဖိတဖၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်သးအသိး ဖဲသဝီဖိဝဲန့ၣ်လဲၤခိ ကံၤတၢ်သမံသမိးတြးအခါ SAC သးတဖၣ် ခးအိၣ်လၢ အချၢ ဃံန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ခးသံဝဲအံၤအဖိခိၣ် ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဟံၣ် ဖိပိၣ်ဖိတဖၣ် တဒီးန့ၢ်ဘၣ်စ့အိၣ်လိးနီတမံၤဘၣ်အမဲၣ် ညါ SAC သးသ့ၣ်တဖၣ်မၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်စ့ဒိသိးကန့ၢ်ဘၣ်က့ၤ သဝီဖိအစိၣ် ဒီးအသိလုၢ်ယီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.⁶

ဒုပျံၣ်ယၢ်ကီၢ်ရ့ၣ်, တၢ်ကဲထိပ်သးတခါ ဖဲလၢအကျါ ၃၁သီ, ၂၀၂၃နံၣ် ဂီၤခိၣ်အန့ၣ်ရံၣ် ၁၀ အဆၢကတီၢ် SAC သးလၢအ အိၣ်ဆီလီၤအသးတစိၢ်တလီၢ် ဖဲဖျၢ် လၢဂဃ---သဝီ, အိဖး ကံၤကရူၢ်, ကီးတရံးကီၢ်ဆၣ်, ခးသံသဝီဖိတဂၤ ဖဲဖျၢ်ဃၢၤ ဖဲ အဝဲဟးလၢကျဲလၢကလဲၤဆူ ကီးတရံးတၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် လီၤ.⁷ တၢ်ကဲထိပ်သးဖဲလၢအကျါ ၂၄ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်ဂီၤခိၣ် ၁၁ န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ် မူၤစလုၤသဝီဖိလၢအမံၤမ့ၢ် c--- လၢအ သးအိၣ် ၂၈နံၣ်တဂၤ ဟးဝဲလၢ နိၣ်တကီၢ်ဝဲၣ်ကျဲ, နိၣ်တကီၢ် ကီၢ်ဆၣ်အဆၢကတီၢ် SAC IB နီၣ်ဂံၢ် (၃၂) ထိပ်အိၣ် ဒီးခးသံ အိၣ်တဘျီဃီ န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဂၤအံၤ အိၣ်ဝဲလၢနိၣ်ဖိဒဲက ဝီၤ, ကီၢ်ကီၣ်တဲၣ်, လၢဟ့ၣ်ကီၢ်ရ့ၣ် ဒီးအဝဲစးထိပ်ဟးလၢ ဒဲက ဝီၤပူၤ ဖဲဂီၤခိၣ် ၈န့ၣ်ရံၣ် မ့ၢ်ဒိသိးကလဲၤဟးဝဲလၢနိၣ်တကီၢ် ဝဲ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.⁸

ဖဲလၢအိၣ်ကထိဘၣ် ၂၂ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်ဂီၤခိၣ်အဆၢကတီၢ် တၢ် ဒုးကဲထိပ်ဒီးကညီဒိကလုၢ်တၢ်ထူၣ်ဖျဲးသးမ့ၢ်ဒိၣ် (KNLA) ဖဲ ယ---တၢ်လီၢ်, ရ---သဝီ, တဒီးပုၤကရူၢ်, မူကီၢ်ဆၣ်, ချၢၣ်လွံၢ် ထူၣ်ကီၢ်ရ့ၣ်ဝဲအလီၢ်ခံ သဝီဖိပိၣ်မ့ၢ်တဂၤ ဘၣ်တၢ်ခးသံ အိၣ် လၢ SAC သးလၢတၢ်တသ့ၣ်ညါအသးရ့ၣ်နီၣ်ဂံၢ်ဘၣ်တဖုန့ၣ် လီၤ. သဝီဖိတဂၤအံၤ အဝဲဃ့ၢ်ပူၤဖျဲးအသးချ့ချ့တကဲ ဘၣ် ဒီ ဖျါလၢ အအိၣ်တဆူၣ်ဘၣ်အပိ SAC ချုးန့ၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. SAC သးမၤသံအိၣ်ဝဲအလီၢ်ခံ အဝဲသ့ၣ် ဟံးန့ၢ်ကွံၣ်အ စ့ဒီး တၢ်မျါပ လဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.⁹

မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရ့ၣ်, ဖဲလၢဖျဲးတြးအါရံၤ ၇ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် ဟါလီၤ ဒီ ၄:၃၀ န့ၣ်ရံၣ် အဆၢကတီၢ် SAC သးတဖၣ် လၢအအိၣ် လၢ ခိၣ်သးရ့ၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၃၄၉) အိၣ်ဆီလီၤအသးလၢ ဖျၢ်ဂီၤလိသး ကလၢ, စီၤမ့ၢ်ပျီကရူၢ်, လူၤသီကီၢ်ဆၣ် ခးဝဲစီၤဟ--- ဒီး စီၤရ--- လၢအအိၣ်လၢအ---သဝီ, စီၤမ့ၢ်ပျီကရူၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိခံၣ် အံၤလဲၤဃုးအိၣ်တၢ်လၢအဟံၣ်ဖိပိၣ်ဖိအဂီၢ် လၢပုၤပူၤ ဖဲက--- တၢ်လီၢ်ဝဲအဆၢကတီၢ် အဝဲသ့ၣ်ဟဲက့ၤ လၢကျဲလၢကက့ၤဆူ အသဝီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကျိချံၣ်ဖျၢ်ဘၣ်စီၤဟ---လၢအသးအိၣ် ၂၈ နံၣ်တဂၤ ဒီးကျိချံၣ်ဖျၢ်သဂၢ်ထိပ်ဆူအခိၣ်ဒီးအဝဲသံတ ဘျီဃီန့ၣ်လီၤ. စီၤရ---ဃ့ၢ်အိၣ်ခူၣ်သ့ၣ်လၢ တပျီၣ်ကျါဘျီဘျီဘျီ တဘျီဘျီတချုးလၢအဝဲဃ့ၢ်ပူၤဖျဲးအသးန့ၣ်လီၤ. SAC သး သ့ၣ်တဖၣ်ခးဒီးအိၣ်လၢကျိဘၣ်ဆၣ်အဝဲဃ့ၢ် ပူၤဖျဲးအသးချုး ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဆူၣ်ထိပ်တနံၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လဲၤလၢတၢ် ကဲထိပ်သးအလီၢ် ဒီးဟဲက့ၤစိၣ်စီၤဟ---အစိၣ် လၢတၢ်အိၣ်က ဒုလီၤလၢ c---တၢ်လီၢ်န့ၣ်လီၤ. စီၤရ---ထိပ်ကမ့ၢ်က့ၤတၢ်ကဲ ထိပ်သးဒီးစံးဝဲဒိအံၤ

“ဖဲယန့ၢ်ဟ့ၣ်ကျိ သိၣ်အခါ အဝဲလီၤဃံးဘူးဒီးယၢ လီၤ. အဝဲမံနီၤလၢယသးနီၤပုၤ ဒီးအသ့ၣ်လီၤဝဲလီၤ.

ယကွၢ်အိၤဒီး ယထံဉ်လၢအတကသၢ လၢဘဉ်. ယမံနီၤလၢယသးနီၤပုၤ လၢတပိဉ်တီဉ်တီဉ်အကျါ ဒီး SAC သုးတဖဉ်လူၤယၤ လၢတၢ်လီၢ်ခံ. ဘဉ် ဆဉ်သနၢ်က့ၤ ယစံဉ်တန့ၢ်ဘဉ်ခိဖျါလၢတပိဉ်တီဉ် ဒီးဖဲန့ဉ်ဝံၤ SAC သုးပတုၢ်ခးတၢ်အယံ ယဟး ထီဉ်လၢတပိဉ်ကျါကယီၤကယီၤ. ဝံၤဘျီ SAC သုးခး အါထီဉ်ကျါစ့ၤထံဉ်ဝံၤအလီၢ်ခံယလဲၤလီၤက့ၤဆူ ထံဖိကျါ ဝံၤယလဲၤထီဉ်က့ၤဆူကစၢ်ဒိခိဉ်လီၤ."¹⁰

တၢ်ဂီၤတဘဉ်အံၤဘဉ်တၢ်ဒိန့ၢ်အိၤ ဖဲလၢဖျါတြုၤအါရံၤ ၈ သီ, ၂၀၂၃ နံဉ် ဖဲလီၢ်အိဉ်ကမ့ၢ်တၢ်လီၢ်တတီၤလၢၤ---သဝီဖိ သုဉ်တဖဉ်ယုၢ်အိဉ်အလီၢ်, ဖဲစီၤမုၢ်ပျါကရၢၢ်, လူၤသီကီၢ်ဆဉ်, မုၢ်တြုၤကီၢ်ရဲၤန့ဉ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဘဉ် အံၤ ဒုးန့ဉ်ပျါထီဉ် စီၤအ---အစိဉ် လၢတၢ်မၤသံအိၤလၢ SAC သုးတဖဉ် ဖဲ အဝဲလဲၤခးအိဉ်တၢ်လၢပုၤပူၤအဆၢကတီၢ်န့ဉ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ - KHRG)

တၢ်ကဲထီဉ်သးလၢတၢ်ပၢ်ဖျါထီဉ်အိၤ လၢတၢ်ဖိခိဉ်သုဉ်တဖဉ် ဒုးန့ဉ်ပျါထီဉ်ဝဲ SAC သုးသုဉ်တဖဉ်မၤလိအသးလၢတၢ် ခး သံ သဝီဖိတဖဉ်န့ဉ်လီၤ. စးထီဉ်လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူဉ်ထံ ကီၢ်တၢ်စိ တၢ်ကမီၤန့ဉ် SAC သူဝဲတၢ်ထီဒါ လၢအတကြးတဘဉ် ဒီး ထီဒါပုၤကိးဂၢၤဒဲး လၢအဘဉ်သဂၢ်ဝဲလၢကျဲလၢ ကီၢ်ပယီၤမုၢ် ထီဉ်ကလံၤထံးအယံ သဝီဖိသုဉ်တဖဉ်ကွၢ်ဆၢဉ် မဲာ်ဒီးသး သမူတၢ်လီၤဘဉ်ယိဉ်ဒိဉ်ဒိဉ်ကလဲာ်န့ဉ်လီၤ. ဖဲသဝီဖိသုဉ်တဖဉ် ဘဉ်သဂၢ်ဒီး SAC သုးလၢကျဲအဆၢကတီၢ် အဝဲသုဉ်မုၢ် သုဉ်ညါဝဲလၢ SAC သုးတမၤယံာ်မၤနီၢ်အသးလၢကခးသံအဝဲ သုဉ်သနၢ်က့ၤ အတၢ်ဃုထၢအိဉ်ထဲတဘိလၢ ကဃုာ်ပူၤဖျါအ သးအယံ ညီန့ၢ်အဝဲသုဉ်ယုၢ်ပူၤဖျါအသးဖဲအဘဉ်သဂၢ်ဒီး SAC သုးအဆၢကတီၢ်န့ဉ်လီၤ.

ခ. တၢ်ခးသံပုၤလၢအယုၢ်ပူၤဖျါအသး

ဒိတၢ်ဂ့ၢ်အိဉ်ပျါလၢထးအသး SAC သုးတဖဉ် ညီန့ၢ်မၤသံသဝီ ဖိတဖဉ် ဖဲအဝဲသုဉ်ထံဉ်ဝဲ တဘျီလၢလၢန့ၢ်လီၤ. ဒိဖျါလၢ သဝီ ဖိသုဉ်တဖဉ် ပျါဝဲလၢ တၢ်ကဖိဉ်အိၤ, တၢ်ကဒုးဃာ်အိၤ, တၢ်

မၤဆါပယွဲအိၤ, တၢ်ကဒုးလီၤမၤအိၤ ဒီးတၢ်ကမၤသံအိၤ အယံ သဝီဖိအါဂၢၤဖဲအဝဲသုဉ်ထံဉ် SAC သုးတဘျီယီ အဝဲသုဉ်ဃု ထာဝဲလၢကဃုာ်ပူၤဖျါအသးချ့ချ့ကိးဆၢကတီၢ်ဒီးန့ဉ် လီၤ. တၢ်ဒိသဒါခိဉ်သုဉ် လၢသဝီဖိသုဉ်အံၤ မ့မ့ၢ်တၢ်လီၤဘဉ်ယိဉ် လၢ သးသမူကီၢ်သနၢ်က့ၤ တဘျီတခိဉ်မုၢ်တၢ် ဒိသဒါတ ခါ လၢ အဒုးပူၤဖျါအဝဲသုဉ်န့ဉ်လီၤ. လၢတၢ်န့ဉ်အယံ သဝီဖိအါ ဂၢၤပၢ်ဖျါထီဉ်ဝဲလၢ အဝဲသုဉ်ယုၢ်ပူၤဖျါအသး ဖဲအထံဉ် SAC သုးအဆၢကတီၢ်န့ဉ်လီၤ. အဒိ, ဖဲလၢယန့ၢ်အါရံၤ ၁၃သီ, ၂၀၂၃ နံဉ် အဆၢကတီၢ် SAC လၢ အအိဉ်ဆီလီၤအသးလၢ ဝါမၤ သဝီတဖဉ် လဲၤလီၤသုးကျါဆူ ဝါမၤခံသဝီ, ဝါမၤကရၢၢ်, နီဉ်တကီၢ်ကီၢ်ဆဉ်, ဒုပျဉ်ယာ်ကီၢ်ရဲၤန့ဉ်လီၤ. SAC သုးတဖဉ် မၤဟးဂီၤသဝီဖိတဖဉ်အပဲတြီ ဒီးန့ဉ်လီၤဃိတၢ်လၢသဝီဖိတ ဖဉ်အဟံဉ် လၢကကွၢ်ဃုအတၢ်စုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ် ဒီးဟံးအိဉ်ဝဲ သ ဝီဖိတဖဉ်အဆီန့ဉ်လီၤ. တနံၤဃိအတီၢ်ပူၤတၢ်ဒုးကဲထီဉ်လၢ SAC ဒီး KNLA အဘဉ်စၢၤ ဖဲလ---သဝီ, ဝဉ်မဉ်ကရၢၢ် န့ဉ် လီၤ. တၢ်ဒုးကဲထီဉ်ဝံၤအလီၢ်ခံ သဝီဖိခံဂၢၤဘဉ်သဂၢ်ဒီး SAC သုး ဒီး SAC သုးမၤအအိဉ် ပတုၢ်လၢကျဲန့ဉ်လီၤ. ဒိဖျါလၢ အဝဲ သုဉ်တအိဉ်ပတုၢ်ဘဉ်အယံ SAC ခးအိၤဒီးဖိဉ်အိၤန့ဉ်လီၤ. သ ဝီဖိသုဉ်တဖဉ်ဆိမိဉ် ဝဲလၢ သဝီဖိလၢတၢ်ဖိဉ်အိၤခံဂၢၤ န့ဉ် တၢ် မၤဆါပယွဲအိၤဒီးတၢ်မၤသံအိၤလဲန့ဉ်လီၤ.¹¹

တၢ်ဂ့ၢ်အဂၢၤတခါ, ဖဲလၢမးရူး ၁၂သီ, ၂၀၂၃ နံဉ် SAC ကီၢ်ခိ ခိဉ်ချ့သုးရဲၤနီဉ်ဂံၢ် (၇၇), ခိဉ်သုးရဲၤနီဉ်ဂံၢ် (၅၉၈) ဒီး (၅၈၉) သုးဟံးဖိဉ်သုဉ်တဖဉ် လဲၤလီၤသုးကျါလၢ ကရၢၢ် ၄ ဘဉ်အပူၤ, ဖဲဆီထံးကီၢ်ဆဉ်, ချဉ်လွံၤထူဉ်ကီၢ်ရဲၤ လၢအအိဉ် လၢ KNU တၢ်ပၢၤန့ဉ်လီၤ. ဖဲလၢမးရူး ၁၃သီ, ၂၀၂၃ နံဉ် ဂီၤခိအ န့ဉ်ရံဉ် ၁၀ အဆၢကတီၢ် SAC သုးတဖဉ်န့ဉ်လီၤဝဲ ဆူ ခခ--- သဝီအခါ ဘဉ်သဂၢ်ဝဲဒီး သဝီဖိ ၃ ဂၢၤလၢအဒိဒီးသီလုဉ်ယီၢ် တခိဉ် ဖဲအဝဲသုဉ် ဟးလၢကျဲအဆၢကတီၢ်န့ဉ်လီၤ. သဝီဖိ သုဉ်တဖဉ် ဟဲက့ၤဝဲလၢ ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ယုၢ်အိဉ်တမ့ၢ်တၢ် လီၢ် လၢကကွၢ်တၢ်လၢအဟံဉ်ဒီးကဟံး န့ၢ်တၢ်အိဉ်တနီၤ လၢ KNLA အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ. ဖဲအဝဲသုဉ်ထံဉ် SAC သုးတဘျီယီ အဝဲသုဉ်ပၢ်ပတုၢ်အသိလုဉ်ယီၢ် ဒီးဃုာ်ဝဲတဘျီယီ ဒီးဖဲန့ဉ်အ ဆၢက တီၢ် SAC သုးခးအဝဲသုဉ်န့ဉ်လီၤ. သဝီဖိလၢအမံၤမုၢ် စီၤသ---တဂၢၤဘဉ်ဒိဝဲ ဒီးအဝဲခံဂၢၤ တခိဉ်ပူၤဖျါဝဲဒဉ်န့ဉ်လီၤ. ဒ် သဝီဖိ လၢအပူၤဖျါခံဂၢၤပၢ်ဖျါထီဉ်ဝဲ အသး စီၤသ---တသံတ ဘျီယီဖဲတၢ်ကဲထီဉ်သးအဆၢကတီၢ်ဘဉ် ဒိဖျါလၢအဝဲသုဉ်န့ၢ် ဟူ အကိးဃုဒဲးတၢ်မၤစၢၤန့ဉ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်သနၢ်က့ၤ ဒိဖျါလၢ SAC သုးတဖဉ်အိဉ်ဒီးဖဲ တၢ်ကဲထီဉ်သးလီၢ်အယံ အဝဲသုဉ် ပျါ တၢ်ဒီးလဲၤမၤစၢၤဝဲတဘျီဘဉ်န့ဉ်လီၤ. SAC သုးတဖဉ်ဟဲ အိဉ်ဝဲလၢ ခခ---သဝီ ယံာ်ဝဲ ၂သီန့ဉ်လီၤ. ဖဲလၢမးရူး ၁၅သီ, ၂၀၂၃နံဉ်အနံၤ သဝီဖိသုဉ်တဖဉ်ထံဉ်န့ၢ်က့ၤ စီၤသ---အစိဉ် ဒီးထံဉ်ဝဲတၢ်ဘဉ်ဒိအလီၢ်ဖဲ အချၢယံ, အခိဉ်သုဉ်ဃံးဒီး အခိဉ် န့ဉ်စ့ၢ်ကိးန့ဉ်လီၤ. အတၢ်ကူတၢ်ကၤ စ့ၢ်ကိးတၢ်ဆီတလဲန့ၢ်အိၤ ဆူ KNLA သုးကူကၤအယံ တဘဉ်အိၤဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ဘဉ်, ဒီးအိဉ်ဝဲ ဃံးမးန့ဉ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤခိဉ်န့ၢ်တဖဉ်ဆိမိဉ်တယးဝဲလၢ အဝဲ

ဘဉ်ဒိဉ်အေချၢယံဝံအလီၢ်ခံ SAC သုးခးသံကွၢ်အိၣ် ဒီးဆိတလဲကွၢ် အတၢ်ကူတၢ်ကၢန့ၣ် လီၤ. ဒိဖျိလၢတၢ်ကဲထီၣ်သးဝဲအံၤအယံ စီၤသ---အဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဒီးသဝီဖိလၢအအိၣ်လၢ ၁၁---သဝီသ့ၣ်တဖၣ်ဘဉ်ဟ့ၣ်ထီၣ်ကွၢ်လၢအသဝီန့ၣ်လီၤ. လီၤကဝီၤသဝီဖိတဂၢ်စံးဘဉ် KHRG လၢ

“SAC သုးမၤဝဲ (ဆိ တလဲအတၢ်ကူတၢ်ကၢ) ဒ်အံၤမ့ၢ်ဒ်သိး ကတဲဝဲလၢ သဝီဖိတဂၢ်အံၤမ့ၢ် KNLA သုးဒီးဟံၣ်ဖျိထီၣ်ဝဲ လၢအအိၣ်အန့ၢ်လၢ တၢ်ဖိ ခိဉ်အိၣ်ကသ့အဂီၢ် ဒိဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်မၤသံ KNLA သုးတဂၢ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကန့ၢ်ဘဉ် တၢ်လၢကပီၤအဂီၢ်. SAC မၤဝဲဒ်အံၤ ဒ်သိးတဲပူၤဖျဲးအသးကသ့လၢ ပုၤတဂၢ်အံၤ (စီၤသ---) မ့ၢ် KNLA အသုးဖိ ဒီးတမ့ၢ်ပုၤသဝီဖိဘဉ်” န့ၣ်လီၤ.¹²

လၢဘျးဒဝဲၣ်ကီၢ်ရ့ၣ်တခီ, ဖဲလၢအိးကထိဘဉ် ၁၇ သီ, ၂၀၂၂ နံၣ်အနံၤ သဝီဖိလၢအမံၤမ့ၢ် အူအ---လၢအသးအိၣ် ၄၀ နံၣ် ဒီးအိၣ်ဝဲလၢ ဆ---သဝီ, လၢကဆိကီၢ်ဆဉ်တဂၢ် ဘဉ်တၢ်ခးသံအိၣ်လၢ SAC ဖဲအဝဲဟးလၢကျဲ ဒီးအဖိခွါလၢကလဲပုၤမ့ၢ် အူစံးလၢဘိၣ်ပူၤဝဲ မ့ၢ်ဒ်သိးကသ့ဝဲလၢတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. SAC သုးလၢအခိးကျဲ သ့ၣ်တဖၣ် မၤအဝဲသ့ၣ်ပတုၣ် ဘဉ်ဆဉ်ဒိဖျိလၢအပျံၤ SAC အယံအဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်ဒီး SAC သုးတဖၣ်ခးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အဖိခွါတခီ ဟ့ၣ်ပူၤဖျဲးအသးန့ၢ်ကစီဒိ ဘဉ်ဆဉ်အချၢယံ ဒီးအစုန့ၢ်ခံတဖၣ်ဘဉ်ဒိအယံ ဘဉ်လဲၤဒီးကူဆါယါဘျါအသးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်ဒုးန့ၣ်ဖျိထီၣ်ဝဲ ဒိဖျိလၢတၢ်ခးသံ ဒီး SAC ခးနီၤကျဲသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲအယံသဝီဖိလၢ အ အိၣ်လၢကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးတပယူၣ်ဃီန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘဉ်သဂၢ်ဒီး SAC သုးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သံ တၢ်ပုၤသ့ၣ်ကိးဆၢကတီၢ်အယံ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဟ့ၣ်ဝဲထီၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ထံၣ် SAC သုးလၢ ကျဲအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒိဖျိ လၢသုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဆူၣ်ထီၣ် ဒီးသုးတၢ်သိၣ်တၢ်သီအသီ ဒ်အမ့ၢ်တၢ်လွံၢ်တၢ် လၢတၢ်ပာ်ဖျါတၢ်အိၣ်လၢတၢ် ဖိခိဉ်အသိး သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်အိၣ်ဒီးအသးမူဘဉ်ဆဉ်သန့က့ တၢ်သိၣ်တၢ်သီသ့ၣ်တဖၣ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ SAC သုး တဖၣ်လၢကခး သဝီဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် သဝီဖိတဖၣ်တၢ်ခးသံအိၣ်လၢ SAC သုးလၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ် ဖျိဖျိဖျါနီတမံၤ ဘဉ်န့ၣ်လီၤ.

ဂ. တၢ်မၤဆါပယွဲဒီးတၢ်မၤသံဖဲတၢ်ဖိန့ၢ်ပုၤဝံလီၢ်ခံ

သဝီဖိတဖၣ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢ တၢ်ဖိန့ၢ်ပုၤ, တၢ်မၤဆါပယွဲ, တၢ်ဒုးဃာ် ဒီးတၢ်မၤသံတဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲထီၣ်ဖဲတၢ်ဘဉ်သဂၢ် ဒီး

SAC သုးသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ် ဒီးအဝဲသ့ၣ် သ့ၣ်ညါဝဲဒိဖျိလၢတၢ်လဲၤဒိဖျိလၢအအိၣ်တၢ် အနံၣ်လၢအဆံတဖၣ်အဆံအယံန့ၣ်လီၤ. အဒိ, ဖဲလၢအိးကထိဘဉ် ၁၅ သီ, ၂၀၂၂ နံၣ် အနံၤတၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢ SAC သုး ၂၀၀ ဂၢ ယဉ်ယဉ် ဒီး KNLA သုးရ့ၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၃) အသုးဒု နီၣ်ဂံၢ် (၁) အဘၢၣ်စၢၤ ဖဲ SAC သုးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤဝဲဆူ ပူၤကဒိကိ ကရၢ်, ကွဲၣ်ထီၣ်ကီၢ်ဆဉ်, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရ့ၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢအိးကထိဘဉ် ၂၁ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်အနံၤ SAC သုးဟံၣ်ဖိဉ်လၢကအိၣ်သုးဂံၢ်ဘါ ၁၀၀ န့ၣ် လီၤဆူည---သဝီ, ပူၤကဒိခိဉ်ကရၢ် ဒီးဂုၣ်န့ၢ်ဆူၣ် သဝီဖိတဖၣ် အတၢ်စုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ် ဒီးဒွဲၣ်အူထီၣ်ဟံၣ် ၉ ဖျါၣ်လၢအဟံၣ်ဃုာ်ဒီး အူတ---အဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. တချးလၢ SAC သုးန့ၣ်လီၤအခါ သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢည---သဝီခဲ လၢဃုာ်ထီၣ်ကွၢ်ဘဉ်ဆဉ် အူတ---တခီဆူၣ်ပူၤဖျဲးအဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဆူတၢ်လီၤလၢ အပူၤဖျဲးဝံၤအလီၢ်ခံ အဝဲဆၢတၢ်လီၤ အသးလၢကက့ၤကွၢ်ထွဲအဟံၣ် ဒီးအတၢ်စုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဘဉ်သဂၢ်ဒီး SAC သုးတဖၣ် တချးလၢ အက့ၤတုၤလၢအဟံၣ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. SAC သုးဖိန့ၢ်အိၣ်, မၤဆါပယွဲဒီးမၤသံအိၣ်ဖဲအဘျးဒီးအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. SAC သုး တဖၣ်ဟးထီၣ်လၢ ည---သဝီဝံၤအလီၢ်ခံ သဝီသးပုၤဟံၣ်က့ၤဆူအသဝီဒ်သိး ကက့ၤကွၢ်ဃု အူတ---အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီ သးပုၤထံၣ်အသံစိၣ်ဖဲအဘျးဒီးအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. အခိဉ်သ့ၣ်ဃံလီၤကလဲအယံ တၢ်ဆိမိဉ်တယးဝဲလၢ တၢ်ကခးအခိဉ်လၢ ကျိန့ၣ်လီၤ.¹³

တၢ်ဂီၤတဘျးအံၤ ဘဉ်တၢ်ဒိန့ၢ်အိၣ်ဖဲ အ---သဝီ, ပူၤကဒိလုၢ်ကရၢ်, ကွဲးထီၣ်ကီၢ်ဆဉ်, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဘျးအံၤဟံၣ်ဖျါဝဲ ဖဲတၢ်က---, လၢ SACသုးမၤသံအိၣ်တဂၢ် အစိၣ်န့ၣ်လီၤ. KHRG ဒီးန့ၢ်ဘဉ် တၢ်ဂီၤအံၤဖဲလၢဒိစ့ဘဉ်၂၀၂၂ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ - လီၤကဝီၤသဝီဖိ)

ဖဲလၢအုၣ်ဖျဉ် ၇ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်, သဝီဖိခံဂၢၤလၢ လ---သဝီ, ပၤထံးဟီၣ်ကဝီၤ, ထီတထူၣ်ကီၢ်ဆဉ်, တီအူကီၢ်ရ့ၣ်န့ၣ် လဲၤလီၤဝဲဆူသဝီအဂၢၤတဖျါလၢ ကဃုသယီတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိခံဂၢၤအံၤ လဲၤထံၣ်တိနီၣ်လိာ်အသးဒီး SACအသုးဖိ လၢအသုးတြိၤနီၣ်ဂံၢ် (၂၂) လၢကျဲ, ဒီးတၢ်ဖိန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်တဘျီဃီလၢအဂ့ၢ်အကျိၤတအိၣ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲသဝီဖိတဖၣ် သ့ၣ်ညါ

က့ၢ်ဝဲလၢ ပုၤခံၤဂၤအံၤလီၤမၤလံၤန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ဟးလူၤဃုဝဲ ဒီး ထံၣ်န့ၣ်ဝဲအစိၣ်ဖဲ လါအုၤဖြၢၣ်ဖဲ ၁၆သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ် လီၤ. သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖျါဝဲလၢ ပုၤခံၤဂၤအံၤဟးထီၣ်လၢသဝီပူၤအခါ တကူသီးသးအတၢ်ကူတၢ်ကနီၤတမံၤဘဉ်. ဘဉ် ဆဉ်ဖဲတၢ် ထံၣ်န့ၣ်အစိၣ်န့ၣ် သဝီဖိထံၣ်ဝဲ ပုၤလၢအကျါတဂၤအံၤ သီးဃာ်ဝဲဒီးသးအကူကၤ, ဒီးတၢ်စၢၤဃာ်ဝဲအစုဒီး ပျံၤန့ၣ် လီၤန့ၣ်လီၤ.¹⁴

ဃာ်အံၤဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ထံၣ်န့ၣ်အစိၣ်ဖဲ လါဖျါတြုၤအါရံၤ ၅ သီ, ဂီၤခီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်လီၤ.¹⁵ တၢ်ဒိအံၤကဲထီၣ်အသးတအါဒိသီး SAC သးအတၢ်ထီၣ်ဒုးတဖၣ် ဘဉ်ဆဉ် လီၤကဝီၤသုးဖိၣ်စုကဝဲၤ အတၢ်မၤသံကမျါအံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤပယုဲပုၤဂီၢ်ဝိခွဲးယၢ်, ဒီးတမ့ၢ်တၢ်လၢအဖိးမံဒီး တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်အသးစးဘဉ်, ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်လီၤဘဉ်ယိၣ်ဒိဉ်ထီၣ်လၢ သဝီဖိတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢအဂီၢ် ဖဲကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဃ. လီၤကဝီၤတၢ်ပၢ်ဆၢသုး အတၢ်မၤသံ

တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဖဲ ၂၀၂၃ နံၣ်ဝံၤ သုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအိၣ်အါထီၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံး အပူၤ, ဒီးတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်သုးကရၢၢ်အသီတဖၣ်အဃိ ကဲထီၣ်ဝဲ ဒူသဝီဖိတဖၣ်အဂီၢ် ခိၣ်ဃၢၤတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢတအိၣ် လၢဘဉ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖၣ် ထီၣ်ဘဉ်ပျံၤဝဲလၢ သုးကီၣ်ကးကမၤသံအဝဲသ့ၣ်တကးဒီးဘဉ်, ဘဉ်ပျံၤစ့ၢ်ကီးဝဲလၢ လီၤကဝီၤသုးလၢအဟူးဂဲၤဖဲဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ် ကမၤသံအဝဲသ့ၣ် ဖဲတၢ်မ့ၢ်ထံၣ်ကမၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢအကဲတၢ်မံၤချံအခါ န့ၣ်လီၤ. အဒိဖဲလါဖျါတြုၤအါရံၤ ၂ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ် လီၤကဝီၤတၢ်ဒိသဒါကမျါသုး (PDF) တဖၣ်ဟဲန့ၣ်ဆူ မ---သဝီပူၤ, မနီၤရီၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ, လၢကဆိကီၢ်ဆဉ်, ဘျံးဒဝဲၤကီၢ်ရုၣ်ဒီး ဖိၣ်န့ၣ်ဝဲသဝီဖိသၢဂၤ, လၢအကျါပၣ်ဃုာ်ဒီး ထုမံၣ်သဝီသးပုၤ, ဒီးက့ၢ်ကီးဝဲပုၤသဝီဖိသၢဂၤအံၤ, ဟံၣ်ဒုၣ်ဟံၣ်ကမၢ်ဝဲလၢအကဲန့ၣ် SAC သုးတၢ်မံၤချံန့ၣ်လီၤ. လၢခံအဝဲသ့ၣ်ပျါကွံၣ်သဝီဖိခံ ဂၤဘဉ်ဆဉ် ဖိၣ်ဃာ်ဒီးဝဲ သဝီသးပုၤန့ၣ်လီၤ. မ---သဝီသးပုၤမ့ၢ်ဝဲ ဖဲတၢ်ဖ---, သးန့ၣ် ၇၀ နံၣ်န့ၣ် လီၤ. PDF သုးမၤသံ ကွံၣ်အံၤဖဲလၢ အဖိၣ်ဒုး

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဘဉ်တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘဉ်အံၤဖဲ လါအုၤဖြၢၣ် ၁၉ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် ဖဲဟ--- ဟီၣ်ကဝီၤ, ပၤထံးဟီၣ်ကဝီၤ, ထီတထူၣ်ကီၢ်ဆဉ်, တီအူကီၢ်ရုၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤပၢ်ဖျါဝဲ သဝီဖိခံၤအစိၣ်လၢ SAC သုးတြုၤ-၂၂ ခးသံကွံၣ်အံၤ ဖဲ လါအုၤဖြၢၣ် ၇ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ - လီၤကဝီၤ သဝီဖိ)

၄. တၢ်ပံာ်ထံနီၤဖး- တၢ်မၤဘဉ်ဒိက့ၤ သဝီဖိအတၢ်အိၣ်မ့ၢ်, ဒီးတၢ်မၤပယုဲ ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘဉ် သးစးတၢ်ပၢ်ပနီၣ်

လီၤကဝီၤလၢ သဝီဖိဘဉ်ကွံၣ်ဆၢမံၤဝဲ SAC သုးအတၢ်မၤအၢမၤသီတဖၣ်အပူၤန့ၣ်, သဝီဖိတဖၣ်ဘဉ်တၢ်မၤသံအံၤဖဲ သုးထံၣ်န့ၣ်အံၤအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤသံမၤဝီလၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤတဖၣ် ညီန့ၣ်မၤအသးအိၣ်ဒီး တၢ်ပိာ်ထွဲဒိအမ့ၢ် - ဖဲသုးဟူးဂဲၤအကတီၢ်, သုးဟူးဂဲၤဝဲၤအလီၢ်ခံ, SAC သုးဟဲန့ၣ်လီၤဆူဒူသဝီလၢအအိၣ်ဘူးဖဲဟီၣ်ကဝီၤအပူၤတဖၣ် ဒီးမၤသံဝဲသဝီဖိန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂီၢ်အံၤအဃိ, သဝီဖိတဖၣ်ကျဲးစးဟးဆုးဝဲ SAC သုးဘဉ်ဆဉ်, အါစုအါဘျီအဝဲသ့ၣ်ဟးဆုး ဝဲတန့ၣ်ဘဉ်မ့ၢ်လၢ တၢ်ထံၣ်ချုးန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်သတူၢ်ကလံာ် ဖဲသုးဟဲတုၤဆူသဝီခိၣ်ဃၢၤအခါ, မ့တမ့ၢ်ထံၣ်ချုးအဝဲသ့ၣ်ဖဲ အဟးလၢကျဲအခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ SAC သုးဖိၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်, ဒုးဃာ်ဝဲ, မၤဆါပယုဲ, မၤလီၤမၤဒီး မၤသံကွံၣ်ဝဲသဝီဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖၣ် မ့ၢ်ထီၣ်ကွံၣ်လၢတၢ်တတၢၤတနီၤအံၤန့ၣ်, ညီန့ၣ်ဘဉ်တၢ်ခးသံကွံၣ်အဝဲသ့ၣ်တထံၣ်ဃီန့ၣ်လီၤ.

ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ်အတၢ်မၤအၢမၤသီသဝီဖိလၢ ကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤအံၤ တမ့ၢ်တၢ်အသီဘဉ်. ဒိတၢ်ပၢ်ဖျါလၢထးအသီး, တၢ်အံၤဘဉ်ထွဲဒီး ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဒိၣ်စိလၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤဘဉ်ဒိက့ၤသဝီဖိ, ဒိအမ့ၢ်အတၢ်ထံၣ်သဝီဖိ ဒိသီးဒုၣ်ဒါ, တၢ်ထံၣ်သဝီဖိဒိသီးပုၤဘဉ်ထွဲဒီး တၢ်ပၢ်ဆၢကရၢၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆိကမိၣ်ဒိသီးအံၤတဖၣ် ဟ့ၣ်ဒုးဆူထီၣ်ဝဲ ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ် တံာ်လွံၢ်တံာ် သန့ဒီး ထံၣ်ခးသံ အတၢ်ဘျါတဖၣ်, ဒီး ဘဉ်တၢ် သူဒီးအံၤလၢကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤ တုၤခဲအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤပယုဲပုၤဂီၢ်ဝိခွဲးယၢ်ဒိအံၤကဲထီၣ်တုၤလံအသး လၢနံၣ်အဆံတဖၣ်အဆံလံအဃိ လီၤကဝီၤပုၤတဝါတဖၣ် တုၤဘဉ်ဝဲ တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုး ဒီးတၢ်ပျံၤတၢ်တဖၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုး, သုးမ့ၢ်သံၣ်ဘိတၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤအါထီၣ်, ဒီးတၢ်ထံၣ် ကမၢ်ထီၣ်ရီၤတဖၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘဉ်ဂံၢ်ဂုၤလၢလီၤကဝီၤအပူၤ, ဒီးဖဲလီၤကဝီၤသုးဖိၣ် စုကဝဲၤကရၢၢ်တဖၣ် မၤသံကမျါ တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်လၢအထံၣ်ကမၢ်ဝဲလၢ ကမျါတဖၣ်အံၤ ကဲ

န့ၢ် SAC သုးအပူၤအယီၤန့ၢ်လီၤ.

SAC သုးအတၢ် မၤသံသဝီဖိဖဲအထံၣ်ချးဝဲတဘျီလၢ်လၢ်အံၤ န့ၢ် မၤဘၣ်ဒိသဝီဖိအတၢ်ဘၣ်ဘၢဒီးတၢ်အိၣ်မူဒိၣ်မးန့ၢ် လီၤ. တၢ်ဖဲအိၣ်မၤအိၣ်ကျိးဒီးစံာ်တဖၣ်, တၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤ ဆူဝဲပူၤလၢကပူၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်, တၢ်ဟူးဂဲၤဖဲမၤလၢ တၢ်အိၣ်မူတနံၤဘၣ်တနံၤဂီၢ်တဖၣ်န့ၢ် ကဲထီၣ်က့ၤတၢ်လီၤ ဘၣ်ယိၣ်အလီၢ်, ကျဲမုၢ်ကျဲဘိကဲထီၣ်က့ၤ တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် အလီၢ်, ဒီးတၢ်အိၣ်ဆိးလၢသဝီပူၤဒုၣ်လဲၤအိၣ်လၢတၢ်သံကဒု အပူၤန့ၢ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မၤပျဲၤမၤဖုး သဝီဖိလၢ ကီၢ်ပယီၤ မ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤတဖၣ်ဒိၣ်မး, လီၤဆီဒုၣ်တၢ်ပျဲၤဘၣ်ဝဲ SAC သုးန့ၢ်လီၤ. တၢ်ပျဲၤတၢ်ဖုးအံၤ ဒုးကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ လၢအဝဲသ့ၣ်ကလဲၤဖဲလဲၤမၤတၢ်လၢ အစံာ်လီၢ်လၢတၢ်လုၢ် အိၣ်နီၢ်ခိသးသမူဂီၢ်, လီၤဆီဒုၣ်တၢ်ဖဲလၢ SAC သုးဟူးဂဲၤဖဲ လီၢ် ကဝီၤပူၤဆၢတီၢ်, မ့တမ့ၢ် ဖဲပူၤလီၢ်ကဝီၤဖိတဂၤဘၣ်တၢ် မၤသံအီၤဝဲအခါန့ၢ်လီၤ. သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် မၤတၢ်လၢအစံာ် လီၢ် ကျိးလီၢ်မ့တသ့ဘၣ်န့ၢ်, ကလဲၤဆူတၢ်ဆါတၢ်ပူၤအလီၢ် လၢကပူၤတၢ်ဆါတၢ်အဂီၢ်, မ့တမ့ၢ် လဲးဆူတၢ်ဖဲတၢ်မၤအလီၢ် လၢ ကပူၤကျိၣ်ဃုစုအဂီၢ်, ကလုၢ်အိၣ်သးသမူအဂီၢ်စ့ၢ်ကီး မ့ၢ် တၢ်လီၤပျဲၤလီၤဖုးန့ၢ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးခဲလၢာ်လၢ အအိၣ် ဖျါဖဲ လံာ်တၢ်ပာ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤ ပာ်ဖျါဝဲလၢ SAC သုးသ့ၣ် တဖၣ် ညီၣ်န့ၢ်ပညိၣ်ထီၣ်ဒါပယုဝဲသဝီဖိပိာ်ခွါတဖၣ်န့ၢ်လီၤ. ထဲ တၢ် ဂ့ၢ်တခါလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤသံအဂ့ၢ်လၢဘၣ်တၢ်တီၣ်ဖျါထီၣ် ဆူ KHRG န့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ထွဲတၢ်ပညိၣ် ထီၣ်ဒါသဝီဖိပိာ်ခွါ တဖၣ်ဘၣ်န့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၢ်အယီၤ, ပုၤတၢ်ဘၣ်တၢ်အဟံၣ်ဖိ ဃီဖိ တဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢခဲဒီးတၢ်ပျဲၤတၢ်ဖုး ဒီးတၢ်လုၢ် အိၣ် နီၢ်ခိသးသမူတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်တဖၣ် ဖဲအဟံၣ်ခိၣ်ဃီခိၣ်သံဝဲအလီၢ်ခဲ န့ၢ်လီၤ.

ခိဖျါတၢ်ကွၢ်ဆၢခဲဘၣ် တၢ်မၤပယုပူၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်တဖၣ် အယီၤ, ဒုသဝီဖိတဖၣ် သူဝဲတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်ပဒုၣ် ဟး ဆုး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤ လၢန့ၢ်အဆံတ ဖၣ်လံၤန့ၢ်လီၤ. SAC သုးတဖၣ် ဖိၣ်ဒုးဃာ်, မၤဆါပယုဒီးမၤသံ ဒဲးဝဲကမ့ၢ်လၢခိခိၣ်ဒုသဝီပူၤတဖၣ်ကွၢ်ကွၢ်အယီၤ သဝီဖိသ့ၣ် တဖၣ်ပဒုၣ်ဟးဆုးတၢ်မၤပယုတဖၣ်အံၤခိဖျါ တၢ်ဃ့ၢ်ထီၣ်ဆိ ကွၢ်လၢဒုသဝီပူၤ ဖဲအဝဲသ့ၣ်န့ၢ်ဟူ SAC သုးအိၣ်ဘူးဒီးသဝီ အခါ, မ့တမ့ၢ် ဃ့ၢ်ပူၤဖျဲးအသးသမူဖဲအဝဲသ့ၣ်ထီၣ် SAC သုး ကျိၤထီၣ်လၢကျဲအခါန့ၢ်လီၤ. ဒဲးတၢ်ပာ်ဖျါလၢထးအသး, အဝဲ သ့ၣ်ဘၣ်လဲၤခိဖျါစဲဃဲသးသမူတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်မး န့ၢ် လီၤ.

တၢ်မၤသံကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိမ့ၢ်တၢ်မၤပယုဝဲ ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်သဲ စးတဖၣ်န့ၢ်လီၤ. “ခွဲးယာ်သဘျီလၢတၢ်အိၣ်မူအဂီၢ်” မ့ၢ်ပူၤ ဂ့ၢ် ဝီခွဲးယာ်အခိၣ်တဃာ်အရူၤဒိၣ်ကတၢ်အကျါတခါ, လၢတၢ် ထံၣ်န့ၢ်အီၤဖဲ ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်လံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤဘၣ်ဃး ပုၤဂ့ၢ် ဝီခွဲးယာ် (UDHR) အဆၢဒိၣ်-၃ န့ၢ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ခွဲးယာ်အ

ရူၤဒိၣ်နီၢ်နီၢ်လၢတၢ်ကဒီးန့ၢ် “ပုၤကညီအသူးသ့ၣ်လၢကဝီၤ” အ ဂီၢ်န့ၢ် အိၣ်ဖျါဝဲဖဲ အဆၢဒိၣ် ၁ တထံၣ်အပူၤန့ၢ်လီၤ. ပုၤန့ၢ်ဖိန့ၢ် ကမီၤတဖၣ်န့ၢ် အမူဒါအိၣ်နီၢ်နီၢ်လၢ ကပာ်ကဲ, ဒီသဒါဒီး မၤ လၢမၤပူၤ ခွဲးယာ်သဘျီတဖၣ်အံၤန့ၢ်လီၤ. တၢ်အိၣ်မူန့ၢ် က ဘၣ်တၢ်ဒိသဒါအီၤ တမ့ၢ်ထဲတၢ်မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်က တီၢ်ဘၣ်, မ့မ့ၢ် တခီ လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအကတီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်ကီး, မ့ၢ်လၢတၢ်မၤသံ မၤဝီန့ၢ် ဘၣ်တၢ်တြီဃာ်အီၤလၢ ထူသန့ဘၣ်ဃး ဟီၣ်ခိၣ်ဒိ ဘၣ်တၢ်တိစၢမၤစၢပုၤဂ့ၢ်ဝီသဲး (IHL) နီၢ်ဂံၢ် ၈၉ အပူၤန့ၢ် လီၤ. (IHL) အထူသန့သဲး ၁ တထံၣ်န့ၢ် တြီ ဃာ်ဝဲဘၣ်ဃး တၢ်ပညိၣ်ထီၣ်ဒါကမ့ၢ်တဖၣ်, ဒီးအသဲး ၂ ထံၣ်တထံၣ်န့ၢ်တြီ ဃာ်ဝဲ တၢ်မၤအတရီတပါကမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးန့ၢ် လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ် SAC သုးတဖၣ် ပာ်ဘၣ်ပာ်ဘၢဝဲလၢ အမၤသံကမ့ၢ်, ခိဖျါဒုး ကူသီးထီၣ်က့ၤအဝဲသ့ၣ် လၢသုးကူကၤဖဲ မၤသံဝဲဝဲ မ့တမ့ၢ် မၤလီၤမၤကွၢ်ပုၤတၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ. SAC သုးတၢ်မၤသံ သဝီဖိအကျိၤကျဲ ဒဲးအံၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ် ဘၣ်တၢ်တြီဃာ်အီၤလၢ (IHL) အထူသန့သဲး ၈၇ နီၢ်ဂံၢ် ၈၇ အပူၤ လၢအစံးဝဲ တၢ်က ဘၣ်ရူၤလိာ်ပုၤကီးဂၤဒဲးဒိပုၤကညီတၢ် မ့ၢ်တၢ်အသိးန့ၢ်လီၤ.

တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒိၣ် ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်န့ၢ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤကမ့ၢ် တၢ်ဒုးတၢ်ယၤကွီၢ်မ့ၢ်, ဒီးတၢ် မၤပယုကမ့ၢ်အံၤ မ့အိၣ်ရၤလီၤအသးဒီးတၢ်မ့ၢ်မၤအီၤလၢအိၣ် ဒီးတၢ်ပညိၣ်ကျိၤကျဲလီၤလီၤန့ၢ်, တၢ်မၤသံမၤဝီတဖၣ် ကဲ ထီၣ်ဝဲ ကွီၢ်မ့ၢ်ထီၣ်ဒါပုၤကညီတၢ်အိၣ်မူန့ၢ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ်, တၢ်မၤသံမၤဝီဒီး တၢ်ပျဲၤတၢ်ဖုးအတၢ်မၤဘၣ်ဒိပိာ်ထွဲ သဝီဖိ အတၢ်အိၣ်မူတဖၣ်န့ၢ် မ့ၢ်တၢ်မၤကမ့ၢ်ခွဲးယာ်အဂၤဒဲးအမ့ၢ်, ခွဲး ယာ်သဘျီလၢတၢ်အိၣ်တၢ်အီၤ, တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ, ဒီးတၢ်အိၣ် မူ လၢအအိၣ်ဒီးသူးသ့ၣ်လၢကဝီၤန့ၢ်လီၤ. တၢ်မၤဆါပယုစ့ၢ်ကီး ဘၣ်တၢ်တြီဃာ်အီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်သဲးအပူၤ, ဒီးမ့ၢ် တၢ် မၤကမ့ၢ်ဝဲ လုၤလၢထူသန့အတၢ်သိၣ်တၢ်သီအရူၤဒိၣ်ကတၢ် (JUS COGENS), လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်, တၢ်အိၣ် သးကီးမံၤဒဲးန့ၢ်လီၤ.

ဒဲးတၢ်အုၣ်သးအဂ့ၢ်အိၣ်ဖျါလၢ KHRG အတၢ်မၤနီၣ်မၤအပူၤတ ဘိယူၢ်ဃီအသိး, တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢဒီး ပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်တၢ်အိၣ် သးလၢကီၢ်ပယီၤအပူၤအံၤ နးထီၣ်ဝဲကွၢ်ကွၢ်စးထီၣ်လၢ တၢ် ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဖဲ ၂၀၂၁ န့ၢ်လံၤလံၤန့ၢ်လီၤ. ဖဲ ၂၀၂၂ ဒီး ၂၀၂၃ န့ၢ်အပူၤန့ၢ် တၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်မၤ သံဒုသဝီဖိတဖၣ် အိၣ်အါထီၣ်ဝဲကွၢ်ကွၢ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်က ဘၣ် ဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီလၢအဆိအချ့ဒဲးသိးတၢ်ကဒိသဒါထံဖိကီၢ်ဖိက မ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤပူၤအဂီၢ်မ့ၢ်လၢ SAC သုးသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ် ဒီး အတၢ်မၤပယုကျိၤကျဲ လီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢကပညိၣ်ထီၣ်ဒါဒီး မၤ သံမၤဝီကမ့ၢ်ဖျါဖျါဖျါ, တပာ်ကဲဝဲ ပုၤကညီအတၢ်အိၣ် မ့ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ, အတၢ်ပာ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်ဘၣ်. တကးဒဲးဘၣ်, SAC အတၢ်ဆၢကတီၢ် လၢတၢ် ပျါပူၤ တၢ်ကမ့ၢ်အဂီၢ်အိၣ်ဒဲးအါန့ၢ်, တၢ်အိၣ်သးလၢကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤ ကဒဲးနးထီၣ်ဝဲကွၢ်ကွၢ်, ကဟဲစိာ်အါထီၣ်တၢ်မၤပယု, တၢ်မၤ

တော်ထိပ်တော်လီဒါဒီး တော်ဘုံတော်ဘာတအိဉ်ဘုံန့ဉ်လီ။ လာ ကဒုးအိဉ်ထိဉ်ကူတော်တော်တိုဉ်၊ တော်အိဉ်မုဉ်ဆိး ပါဒီး တော် ကျဲအဂတမံန့ဉ်၊ တော်အံကမာဘုံဒိပုတဝါ နး ထိဉ်၊ ယိဉ် တိတိတ်တြိလကီပယီကလုဉ်ဒုဉ်သဝီဖိဖဲခိဉ် နုသဝီတဖဉ် ထိဉ်အိဉ်ထိဉ်ကွဲကွဲအဃိဒီး တော်လိဉ်ဘုံဒီးဝဲတော်မာစာလု အပူန့ဉ်လီ။

၅. တော်ဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးဆူဟိဉ်ခိဉ်ဒီဘုံပုဘုံမူဘုံဒါ၊ ကရုသဘူတဖဉ်၊ ထံလီ၊ ကီပူဒီး ထံဂုကီဂါပဒိဉ်ပပုတဖဉ်

- သ့ဉ်ညါပဉ်ပနီဉ်သုးမိစိရိအတော်မာထီဒါကွီမုဉ်အာအာသီသီတဖဉ်အံ၊ ဒီးပတုဉ်ကွဲတော်ဆိဉ်ထွဲမာစာအဝဲသ့ဉ်မုဉ်ဂု တော် ဟ့ဉ်ခွဲအဝဲသ့ဉ်ဘုံဃးတော်ဖိမံဒီးသဲစးအဂုတဖဉ်၊ ဒ်အမုဉ်တော်ဆဲးလီဃုဉ်စုမုဉ်ကျဲလုတော်သးလီပလိဉ်အဂီ၊ တော် ပဉ် ပနီဉ်အတော်မုဉ်တော်၊ ဒီးကွဲမုဉ်အခိဉ်အနုဉ်သ့ဉ်တဖဉ်လုကထိဉ် ဟိဉ်ခိဉ်ဒီဘုံတော်ကတိသကိးမုဉ်ဂု၊ တော်ဟူးဂဲဖဲမာ သ ကိးအဂီမုဉ်ဂုန့ဉ်တက့ဉ်။
- ဆိဉ်ထွဲလီကတီပုတဝါတဖဉ်၊ ဂံခိဉ်ထံတော်ကရုကရိတဖဉ်၊ ဒီး ကရုလုအမာစာကလုဉ်ဒုဉ်ဖိတဖဉ် ဒ်သိးကပဉ် လုဉ် ပဉ်ပုပုဂုဉ်ခွဲယှဉ်၊ ဒီဖျိတော်မာသကိးတော်ဒီးအဝဲသ့ဉ် ဒ်သိးကဒုးအိဉ်ထိဉ်တော်ဆိဉ်ထွဲမာစာပုတုဉ်ဘုံတော်မာပယွဲတ ဖဉ် အဂီ၊ ဃုဉ်ဒီးပုတုဉ်ဘုံတော်မာသံ၊ ပုဘုံတော်ဖိဉ်န့ဉ်အိးမာပယွဲအိးလု SAC သုးဒီးလီကဝီသုးတဖဉ်တဖဉ်အ ဟိဉ်ဖိ ဃီဖိန့ဉ်လီ။
- ဆိဉ်ထွဲတော်ဂဲလိဉ်ဘုံဃး တော်ကဟံးထိဉ်ဂုဝီလု ကီပယီသုးမုဉ်ခိဉ်အဖိခိဉ် လုအတော်မာကမုဉ်ကွီမုဉ်အာအာသီသီ အ ကီ ဒီးဟံးန့ဉ်အိးလု ကွီဘျိဉ်သဘူတဖဉ်အပူ၊ ဒ်အမုဉ် ဟိဉ်ခိဉ်ဒီဘုံကွီဘျိဉ် (ICC), ဟိဉ်ခိဉ်ဒီဘုံတော်တိ တိတြိ ကွီဘျိဉ် (ICJ), ဒီးထံလီကီပူကွီဘျိဉ်လုထံကီသ့ဉ်တဖဉ်အပူ ဒ်ဟိဉ်ခိဉ်ဒီဘုံတော်တိတြိသဲစးအိဉ်ဝဲ အသိးန့ဉ် လီ။
- မာလဲထိဉ်တော်မာသကီဘုံဃး ဟိဉ်ခိဉ်ဒီဘုံ တော်ဃိထံသ့ဉ်ညါဂုဝီအကရုတဖဉ် အတော်တုဉ်မုဉ်ဒါလု ကဒုးပဉ် ဃုဉ်ဝဲ ပုကညီကလုဉ်ဒုဉ်အတော်တုဉ်ဘုံအံဒ်အမုဉ် ကွီမုဉ်တခါအသိး, မုဉ်လုတော်တဒုးပဉ်ဃုဉ်ဒီးအိးလု တကီခါတော် ရဲဉ်ကျဲအပူဘုံအဃိန့ဉ်လီ။
- ဆိဉ်ထွဲတော်ထုးလီဒုးအိဉ်ပတုဉ်ကွဲ သုးမိစိရိအခိဉ်နုဉ်တဖဉ် လုအဘုံမူဘုံဒါလုအမာပယွဲတု ဟိဉ်ခိဉ်ဒီဘုံ ကွီ မုဉ်, ဒီးဟိဉ်ခိဉ်ဒီဘုံသဲစးအဂတဖဉ်န့ဉ်တက့ဉ်။

လုသုးဖိဉ်စုကဝဲတဖဉ်အဂီန့ဉ် -

- ဟ့ဉ်လီတော်ကလုလု သုးဖိသ့ဉ်တဖဉ်ကပတုဉ်ကွဲတော်ထိဉ်ဒုးကမုဉ်, ဒီးလုပိဉ်ထွဲကူပုဂုဉ်ခွဲယှဉ်, ဟိဉ်ခိဉ်ဒီဘုံ တော်တိစာမာစာပုဟိဉ်ခိဉ်ဖိခွဲယှဉ်တော်သိဉ်တော်သီတဖဉ်, ဒီးမာလီတော်ကူလု တော်ကလုသ့ဉ်တဖဉ် အံတော်ကဘုံလု ပိဉ်ထွဲအိးကိးဆာကတိဒဲးတက့ဉ်။
- ယုးယိဉ်ပဉ်ကဲဘုံ တော်အိဉ်မုဉ်သဘူအခွဲအယှဉ်, ဒီဖျိတော်မာကတိကွဲ တော်ဖိဉ်ဒုးဃဉ်, တော်မာဆါပယွဲ, တော်မာသံထံဖိ ကီဖိဒီး တော်ကဘုံဒီသဒါအဝဲသ့ဉ်တော်လုအိဉ်နီဉ်သိးသမူစုကိးန့ဉ်လီ။

တၢ်ဂီၤတၢ်ကွဲးနီၣ် - လံာ်ကုအမဲၣ်ညါ

တၢ်ဂီၤအဝဲအံၤဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အီၤဖဲ ၂၀၂၂ နံၣ် လါနီၤဝုဘၣ် လၢသီကီၣ်ဒုတၢ်လီၤ, တခါးပှၢ်ကရူာ်, လၢဒိန်ကီၢ်ဆၢ, ချၢၣ်လွံၤထူၣ် ကီၢ်ရၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအဝဲအံၤပာ်ဖျါဝဲ သဝီဖိလၢအမံၤမ့ၢ်ဝဲနီၣ်ဒုညါ ဒီးအသးနံၣ်အိၣ်ဝဲ ၄၈ နံၣ်တဂၤ အသ့ၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၂၀၂၂ နံၣ် လါအီးကထိဘၣ် ၂၂ သီ ဂီၤဒီ ၇:၀၀ န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် သဝီဖိအဝဲအံၤဘၣ်တၢ်ခးသံအီၤလၢစံာ်ပျီပူၤ ဒီးပှၢ်လၢ အခးသံတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ထံကီၢ်တၢ်ပာ်တၢ်ပြးကီၣ်ကးကရၤ (SAC) အသးရၣ်ခိၣ်လၢတၢ်တသ့ၣ်ညါအမံၤတဂၤန့ၣ်လီၤ.

(တၢ်ဂီၤ - KHRG)

ကညီဂွါဝီခွဲးယာ်ကရူာ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိာ်

ကညီဂွါဝီခွဲးယာ်ကရူာ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၤကဝီၤကရၤသဘျတဖုၤလၢ အၢၣ် လီၤ မၤတၢ်လၢကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပှၢ်ဂီၤဝီခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG သိၣ်လိ ဝဲလီၤက ဝီၤဒူသဝီဖိတဖုၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤပာ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိပှၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ်လီၤ. KHRG ဘိးဘၣ် ရၤလီၤတၢ်ဂီၤ တၢ်ကျိၤတဖုၣ်အံၤ ဒ်သိးကပာ်ဖျါထီၣ်လီၤကဝီၤပူၤ ကမျၢၢ်တဖုၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်,အ တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ပာ်သးသ့ၣ်တဖုၣ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖုၣ်ဖဲ www.khrg.org အပူၤသ့ၣ်ဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤနီၣ်လၢတၢ်ခီၣ်ထံး

- 1 တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတရၤလီၤဘၣ်ဒီးဘၣ် လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤဖဲ လၢမးရှး ၂၀ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်.
- 2 ကွၢ်ဘၣ်ဖဲ: aappb.org/?lang=en
- 3 Burma News International, “[KNU Offer Anti-Coup Protestors’ its Protection](#)”, လၢဖျၢၤတြုၤအါရံၤ ၂၀၂၁ နံၣ်.
- 4 KHRG, “[SLORCD Shootings & Arrests of Refugees](#)”, လၢယူၤအါရံၤ ၁၉၉၅ နံၣ်.
- 5 တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတရၤလီၤဘၣ်ဒီးဘၣ် လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤဖဲ လၢမးရှး ၃၁ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်.
- 6 KHRG, “[တီၢ်အူၤကီၢ်ရံၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ပာ်ဖျါ- သဝီဖိတဂၤသံဝဲ ဒီဖျါ SAC သးခးသံအီၤ ဖဲဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၢ, လၢဒိၣ်စ့ဘၣ် ၂၀၂၂ နံၣ်](#)”, လၢယူၤအါရံၤ ၂၀၂၃ နံၣ်.
- 7 တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတရၤလီၤဘၣ်ဒီးဘၣ် လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤဖဲ လၢအူၤဖြၣ် ၆ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်.
- 8 တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတရၤလီၤဘၣ်ဒီးဘၣ် လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤဖဲ လၢအူၤဖြၣ် ၂၄ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်.
- 9 တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတရၤလီၤဘၣ်ဒီးဘၣ် လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤဖဲ လၢအီးကထိဘၣ် ၂၈ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်.
- 10 KHRG, “[မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရံၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ပာ်ဖျါ- SAC သးတဖၣ်ခးသံသဝီဖိတဂၤ ဖဲအလဲၤဃုးခးအိၣ်တၢ်လၢပုၤအဆၢကတီၢ် လၢဖျၢၤတြုၤအါရံၤ](#)”, ၂၀၂၃ နံၣ် လၢအူၤဖြၣ်, ၂၀၂၃ နံၣ်.
- 11 တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတရၤလီၤဘၣ်ဒီးဘၣ် လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤဖဲ လၢယူၤအါရံၤ ၂၅ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်.
- 12 တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတရၤလီၤဘၣ်ဒီးဘၣ် လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤဖဲ လၢမးရှး ၂၉ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်.
- 13 တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတရၤလီၤဘၣ်ဒီးဘၣ် လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤဖဲ လၢယူၤအါရံၤ ၁၂ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်.
- 14 တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတရၤလီၤဘၣ်ဒီးဘၣ် လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤဖဲ လၢအူၤဖြၣ် ၂၈ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်.
- 15 တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတရၤလီၤဘၣ်ဒီးဘၣ် လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤဖဲ လၢမးရှး ၉ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်.